

Warszawa, 15 czerwca 2018 r.

Opinia

**do ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Turcji
o zabezpieczeniu społecznym, sporządzonej w Warszawie dnia 17 października 2017 r.**

(druk nr 843)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zawarcie polsko-tureckiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym wpisuje się w politykę UE w zakresie zewnętrznego wymiaru koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W dniu 17 października 2017 r. w Warszawie została sporządzona Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Turcji o zabezpieczeniu społecznym. Z uwagi na zakres uregulowań Umowy oraz brzmienie art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP – sprawy regulowane ustawowo, podlega ona ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie. Ustawa przyjęta przez Sejm w dniu 7 czerwca 2018 r. wyraża zgodę na dokonanie ratyfikacji tej Umowy przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Wejście w życie Umowy nie pociągnie za sobą konieczności dokonywania zmian w polskim ustawodawstwie wewnętrznym.

Dotychczas nie było regulacji prawnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego pomiędzy Polską a Republiką Turcji. Umowa stwarza podstawę dla polsko-tureckiej współpracy, dając gwarancję ochrony ubezpieczeniowej dla obywateli polskich zamieszkałych lub pracujących w Turcji.

Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Turcji o zabezpieczeniu społecznym uwzględnia standardy międzynarodowe w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, a jej uregulowania zostały oparte na podstawowych zasadach koordynacji systemów, tj.:

– zasadzie równego traktowania (postanowienia dotyczące praw i obowiązków wynikających z ustawodawstwa drugiej strony stosuje się na tych samych warunkach w stosunku do obywateli obu stron Umowy),

– zasadzie zachowania praw nabytych (eksportu-transferu świadczeń) – świadczenia pieniężne nabyte na podstawie prawa jednej strony, nie mogą być zmniejszane, zmienione, zawieszane, a także wstrzymane z powodu miejsca zamieszkania uprawnionego na terytorium drugiej strony) oraz

– zasadzie sumowania okresów ubezpieczenia (nabytych pod działaniem ustawodawstwa jednej lub drugiej strony, wymaganych do nabycia, zachowania, a także obliczania wymiaru świadczenia).

Zakresem przedmiotowym Umowy zostały objęte: zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia rodzinne (z wyłączeniem jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka), świadczenia pieniężne z ubezpieczeń społecznych oraz z ubezpieczenia społecznego rolników z tytułu: choroby i macierzyństwa, świadczenia z tytułu starości (emerytury), świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (renty), świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (świadczenia z tytułu czasowej niezdolności do pracy, renty, odszkodowania), oraz świadczenia z tytułu śmierci (renty rodzinne, zasiłki pogrzebowe). Umowa będzie miała również zastosowanie do ustawodawstwa dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia.

Umowa będzie miała zastosowanie do pracowników, osób pracujących na własny rachunek (w tym rolników i domowników), ubezpieczonych, członków ich rodzin oraz osób wywodzących swe prawa od tych ubezpieczonych. Powstanie możliwość prawna uzyskiwania prawa do świadczeń pieniężnych z tytułu choroby i macierzyństwa, z tytułu starości, niezdolności do pracy, śmierci żywiciela rodziny, wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zasiłków dla bezrobotnych, świadczeń rodzinnych, Umowa wpływa także na sytuację w zakresie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Składki na ubezpieczenie społeczne będą opłacane zgodnie z ustawodawstwem państwa, w którym dana osoba podlega ubezpieczeniu. Generalna zasada przewiduje podleganie ustawodawstwu wyłącznie jednego państwa – miejsca wykonywania pracy (lub wykonywania działalności), w którym jest wykonywane zatrudnienie lub prowadzona działalność (z wyjątkami dla pracowników delegowanych, a także wynikającymi z charakteru wykonywanej pracy lub zawodu).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Rządowy projekt ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Turcji sporządzonej w Warszawie 17 października 2017 r. (druk sejmowy nr 2284) wpłynął do Sejmu 12 lutego 2018 r. Został skierowany do pierwszego czytania do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Komisje przyjęły sprawozdanie o projekcie w brzmieniu zawartym w przedłożeniu zawartym w druku sejmowym nr 2494. Drugie czytanie odbyło się na 63. posiedzeniu Sejmu.

Na tym samym posiedzeniu Sejmu, 7 czerwca br., ustawa została przyjęta 427 głosami za, bez głosów przeciwnych i przy 2 wstrzymujących się.

Ustawa nie budzi wątpliwości legislacyjnych.

Bożena Langner

Główny legislator